

Riksdagens protokoll

2009/10:29

Fredagen den 13 november

Kl. 09.00 – 10.14

Protokoll
2009/10:29

1 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2009/10:60

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:60 A-kassan

av Berit Högman (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredag 20 november 2009.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresa.

Stockholm den 27 oktober 2009

Arbetsmarknadsdepartementet

Sven Otto Littorin (m)

Enligt uppdrag

Karin Renman

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2009/10:61

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:61 Tjänstledighet för uppdrag inom kyrkan

av Berit Högman (s)

Interpellationen kommer att besvaras den 24 november 2009.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresa.

Stockholm den 4 november 2009

Kulturdepartementet

Lena Adelsohn Liljeroth (m)

Enligt uppdrag

Maria Eka

Expeditions- och rättschef

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:62 Ungdomsarbetslösheten i Stockholmsregionen

av Veronica Palm (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredag 20 november 2009.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresa.

Stockholm den 27 oktober 2009

Arbetsmarknadsdepartementet

Sven Otto Littorin (m)

Enligt uppdrag

Karin Renman

Expeditions- och rättschef

*Svar på
interpellationer*

2 § Svar på interpellationerna 2009/10:30, 41, 54 och 58 om uranbrytning i Sverige

Anf. 1 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Patrik Björck och Marie Nordén har frågat miljöministern vilka initiativ miljöministern kommer att ta med anledning av statsministerns besked om uranbrytning i Sverige och vilka initiativ miljöministern kommer att ta med anledning av den fortsatta kärnkraftsutbyggnad som regeringen sagt sig vilja ha respektive om miljöministern anser att uranbrytning borde tillåtas i Sverige, och om inte, vilka åtgärder miljöministern avser att vidta för att förhindra det.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationerna.

Karin Åström och Eva-Lena Jansson har frågat mig om jag är beredd att medverka till att uranbrytning sker i Sverige samt om jag kommer att ta några initiativ för att införa möjligheter till kommunalt veto när det gäller prospektering efter uran.

Jag besvarar de fyra interpellationerna i ett sammanhang.

När det gäller uranbrytning finns en omfattande tillståndsprocess som vi är bundna av. Riksdagen har beslutat om en minerallag som omfattar uran tillsammans med en lång rad andra så kallade koncessionsmineraler som samhället behöver och som är svåra och kostnadskrävande att hitta och utvinna. Enligt vår lagstiftning gäller att om och när en ansökan om bearbetningskoncession för uran kommer till regeringens bord ska vi behandla den. Vi kommer att följa den lagstiftning som finns för prospektering efter uran, uranbrytning och hantering av uran.

Anläggningar för brytning av uranhaltigt material omfattas av krav på obligatorisk tillåtlighetsprövning av regeringen enligt 17 kap. 1 § miljöbalken. Regeringen får tillåta verksamheten endast om kommunfullmäktige har tillstyrkt detta. Till detta kommer en hel rad andra lagar som ska tillämpas i samband med en eventuell ansökan om tillstånd för utvinning av uran.

Det är regeringens uppfattning att vi har ett starkt och tydligt regelverk för hantering och utvinning av uran. Jag anser att lagstiftningen både ger möjligheter till utveckling av nödvändiga kunskaper om vad som finns i vår berggrund och ställer skarpa krav, inte minst miljömässigt, på vad som ska uppfyllas i en tillståndprocess. Inom ramen för detta regelverk finns ingen avsikt att bevilja tillåtlighet till verksamhet som skadar människor i och omkring gruvor eller föröder våra natur- och kulturmiljöer.

Minerallagen bygger på att regeringen och riksdagen har ansett att det är ett angeläget allmänt intresse att på ett ansvarsfullt sätt ta till vara de mineralresurser som omfattas av lagen eftersom vi också är beroende av dessa för landets utveckling.

Har vi i vår berggrund mineralresurser som kan utvinnas och förädlas i enlighet med de regelverk som riksdagen beslutat är det vårt ansvar och vår skyldighet som beslutsfattare att se till att dessa naturresurser hantearas och används på ett långsiktigt hållbart sätt.

Att den lokala dialogen med markägare och kommuner fungerar på ett tillfredsställande sätt är viktigt när det gäller prospektering och utvinning av mineral, något som också minerallagen föreskriver. Jag följer kontinuerligt utvecklingen av minerallagens tillämpning men har för närvarande ingen avsikt att lägga fram förslag om ändring av lagen.

Det finns en bred enighet också över blockgränsen tillsammans med Socialdemokraterna om att vi har en betryggande minerallagstiftning för att säkra miljön. Min roll som ansvarig minister är att följa den lagstiftning som riksdagen beslutat om.

Anf. 2 PATRIK BJÖRCK (s):

Fru talman! Jag tackar ministern för svaret. Vi har i Skaraborg i dag pågående undersökningar som skapar stor oro bland befolkningen. Man är orolig för att uranbrytning kan komma till stånd. Vi har i min hemtrakt skelettet från Ranstadverken från den tiden då vi hade uranbrytning i Sverige. Utländska bolag har sökt och fått tillstånd för att undersöka berggrunden. Om den uranbrytningen skulle komma till stånd riskerar man att för all framtid förstöra några av Sveriges finaste naturområden, och det skulle givetvis medföra stora miljöfaror och andra faror.

Nu har den borgerliga regeringen sagt att man vill bygga ut kärnkraften. Statsministern har sagt att han vill ha uranbrytning i Sverige. Det får naturligtvis oerhörda konsekvenser för hela landet, men särskilt för de platser där uranbrytning kan komma att ske. Det är bakgrunden till de frågor jag och mina kolleger ställt till både miljöministern och näringsministern, som tagit över dem, det vill säga vilka initiativ ministern kommer att ta med anledning av statsministerns besked om uranbrytning i Sverige och vilka initiativ ministern kommer att ta med anledning av den fortsatta kärnkraftsutbyggnad som regeringen sagt sig vilja ha.

När jag fick svaret måste jag säga att jag kände mig mycket bedrövad och bekymrad. Jag är helt övertygad om att svaret, när det sprider sig i landet, kommer att skapa stor oro, särskilt på de platser där uranbrytningen, som näringsministern nu ställer sig bakom, eventuellt kommer att ske. Det skapar stor oro bland de människor som bor på dessa platser, och, utgår jag från, också stor förvåning i den centerrörelse som ännu inte har flyttat in till Stureplan, den centerrörelse som finns ute i landet

och har de gamla, traditionella centervärderingarna, där gröna tankar och miljön står högt.

Svaret, fru talman, skulle jag vilja betrakta som ett historiskt svar. Det är en vändning, ett paradigmskifte, när det gäller Centerpartiet. Man har fullföljt den sväng som inletts under näringsministerns ledning när det gäller att ändra ståndpunkt totalt. Man har lämnat landsbygdsbefolkningen och i stället tagit ansvar för Stureplansbefolkningen. Man har lämnat de gröna frågorna och motståndet mot kärnkraften. Man har sagt sig vara för den kärnkraftsutbyggnad som näringsministern och den regering hon ingår i förespråkar. Dessutom öppnar man nu upp för uranbrytning i Sverige.

Det går inte att tolka svaret på något annat sätt. Jag hoppas – och det är mitt sista halmstrå i denna debatt – att näringsministern under debatten kommer att ta avstånd från uranbrytning och ge ett bättre svar i debatten än det hon gav i sitt första inlägg. Det enda näringsministern sade var nämligen att vi har ett bra och tydligt regelverk för hantering och utvinning av uran. Men det är ingenting som stoppar oron i mitt hemlän Skaraborg.

Sedan säger näringsministern att vi ska ta till vara de mineralresurser vi är beroende av för landets utveckling. Eftersom näringsministern sitter i en regering som bygger ut kärnkraften inkluderar det naturligtvis uranet. I sitt svar säger näringsministern alltså att vi ska ta till vara det uran vi har i Sverige eftersom vi är beroende av det för vår utveckling. Hon säger: ”Har vi i vår berggrund mineralresurser som kan utvinnas och förädlas ... är det vårt ansvar och vår skyldighet som beslutsfattare att se till att dessa naturresurser hanteras och används.”

Det är ett mycket klart och tydligt besked till alla de människor som oroar sig för vad en uranbrytning skulle kunna åstadkomma, nämligen att Centerpartiet, näringsministern och regeringen står bakom uranbrytning i Sverige.

Anf. 3 MARIE NORDÉN (s):

Fru talman! Jag tackar för svaret, även om det är svar som varken lugnar eller ökar förtroendet för Maud Olofsson, Centerpartiet eller regeringen i frågan om uranbrytning.

Efter alla turer, skiftande besked och spretande budskap är förväntningarna på Centerpartiet i frågan lågt ställda. Men oron växer i landet och i Jämtland vad gäller eventuell uranbrytning. Det är alltså inte bara i Jämtland utan i hela landet som man känner en stor oro.

Sedan 2006 har antalet prospekteringstillstånd ökat från 22 till 58 år 2007. Det fortsätter att öka stadigt. Förklaringen har flera grunder. Uranpriset har stigit, men den huvudsakliga förklaringen ligger i den politiska majoritetens och regeringens ovilja att ge besked om hur man ställde sig till uranbrytning då mandatperioden inleddes. Maud Olofsson har flera gånger debatterat frågan i kammaren och har även då valt att inte ge något besked om hur man ställer sig till just uranbrytning. Självfallet uppfattade gruvbolagen detta som positiva signaler. Förhoppningarna om att bryta uran i Sverige lever vidare.

Sedan kom regeringens energiuppgörelse. Då var det klart – ett tydligt besked om kärnkraften. Nu skulle den utvecklas och inte avvecklas. Centern slutade att vara den gröna kilen i den brandgula alliansen.

Nu i höst var det dags för ytterligare klargöranden om var regeringen står i frågan om uranbrytning, och nu från Reinfeldt. Han sade att det är en naturlig följd av regeringens energipolitik och uppgörelsen. Nu i veckan kom beskedet från Folkpartiet: Tio kärnkraftverk räcker inte. Gruvbolagen gnuggar händerna.

Därför fortsätter prospekteringarna efter uran. Tillståndsprocessen må vara omfattande, som Maud Olofsson säger. Uran är svårt och kostnadskrävande att finna. Men gruvbolagen fortsätter att leta, beredda att satsa miljoner eftersom sannolikheten att få bryta uran blir allt starkare.

Det duger inte att luta sig mot miljölagstiftningen och hävda att den är så stark att uranbrytning inte kan komma i fråga. Det vet inte vi ännu. Vad jag vet har det inte gjorts en prövning för uranbrytning med den nuvarande miljölagstiftningen. Det är nästan stötande att hävda att kommunernas veto, och inte en klok och ansvarsfull regering, ska vara försäkringen mot uranbrytning. Hur ställer sig Maud Olofsson till en situation då kommunen säger ja till uranbrytning? Hur ställer sig regeringen till den situation då kommunens beslut påverkar fler kommuner än just den där man väljer att bryta?

Det är just runt Storsjön i Jämtland som uranet finns. Med forskarnas åsikter och kunskaper i bakgrunden vet vi att en uranbrytning skulle riskera att påverka Storsjön. Men det är bara en kommun som ska fatta beslutet.

För oss socialdemokrater är kärnkraften en parentes i Sveriges energipolitiska historia. Vi vill satsa mer på förnybar energi och bidra till att urangruvor i andra länder kan stängas på sikt. Vi kan ge väljarna besked om att med en rödgrön regering kommer inte någon uranbrytning att tillåtas i Sverige. Jag undrar om Maud Olofsson kan ge samma besked.

Anf. 4 KARIN ÅSTRÖM (s):

Fru talman! Jag tackar för svaret, men jag är givetvis inte heller nöjd. Ministern lämnar inget tydligt besked om huruvida hon säger ja eller nej till uranbrytning. Jag hoppas verkligen att vi efter interpellationsdebatten i dag kommer att få ett tydligt svar på hur ministern ser på frågan.

Fru talman! Det är långt ifrån tydliga besked från regeringen denna höst när det gäller den framtida energiförsörjningen och urangruvor eller ej. Givetvis är människor ute i bygderna oroade eftersom vi vet att uran är den i särklass farligaste mineral vi har att göra med. Ännu mer anmärkningsvärt är att man försöker låtsas som att det går att bryta uran och hantera kärnbränsle utan några nämnvärda risker för vare sig människor eller miljö.

Vi vet att uranet är ändligt, och det skulle för all framtid vara närvarande i vår miljö. Vi gör oss beroende av uran och kärnkraft i över 100 år framåt. Det här handlar faktiskt om våra barns och våra barnbarns framtid, som ministern ofta brukar tala om. Det är de som ska leva med det i framtiden. Detta är helt oacceptabelt.

Den socialdemokratiska regeringen sade ett tydligt nej till uranbrytning. Den rödgröna framtida regeringen kommer aldrig att medverka till uranbrytning i Sverige.

Prot. 2009/10:29
13 november

Svar på
interpellationer

Det kanske mest oroande just nu är de olika signaler som regeringen sänder ut. Vad ska man tro på och vilket av regeringspartierna ska man lita på? I slutet av september sade Reinfeldt i Umeå att han inte utesluter en uranbrytning i Norrlands inland eftersom han tror på och förespråkar kärnkraft. Näringsministern sade i Jämtland att det bästa sättet att få slut på oron för uranbrytning är att rösta på Centerpartiet i nästa val. Vad innebär det, ministern? Är det ett ja eller nej till uranbrytning? Vi vill ha besked.

Folkpartiet gick i onsdags i denna vecka ut med att de kan komma att kräva att fler kärnreaktorer än de tio ni har kommit överens om i energi-uppgörelsen ska byggas. Detta kräver naturligtvis uran. Man vet inte riktigt vad kd tycker. Men jag skulle tro att de gör som de brukar; de följer Reinfeldt.

Fru talman! Vi har alltså en regering som ger signaler om att kärnkraft och uranbrytning är framtiden för Sveriges energiförsörjning, om än Centern och näringsministern lämnar otydliga besked i frågan.

Fru talman! Det är tillräckligt tydligt ändå för att Bergsstaten, statens egen myndighet, ska ge sig in i den politiska energidebatten och tycka till om att det är bra med urangruvor och kärnkraft i Sverige – för att inte nämna alla turer kring Vattenfall och deras agerande i kärnkraft. Samtidigt pressas ärenden om förnybar energi och energieffektiviseringar in och bort i en mörk vrå. Det är ett märkligt agerande från statliga myndigheter och det statliga bolaget Vattenfall. Regeringen verkar helt ha tappat kontrollen och styrningen i energifrågorna och signalerar grönt för både kärnkraft och uranbrytning.

Fru talman! Fortfarande tycker jag att näringsministern är skyldig ett tydligt svar. Säger hon ja eller nej till uranbrytning?

Anf. 5 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! Jag har ställt frågor som är likalydande med dem som mina partikamrater har ställt: Kommer näringsministern att ta några initiativ för att införa möjligheten till kommunalt veto? Har näringsministern för avsikt att verka för att uranbrytning kommer till stånd i Sverige? Kommer näringsministern att ta några initiativ för att införa möjlighet till kommunalt veto när det gäller prospektering efter uran? Jag har inte fått något tydligt svar på frågorna från näringsministern.

I början av året rapporterades det hemma i Örebro län att ett kanadensiskt företag ville provborra för att leta efter uran. De ville göra det utanför Kumla i ett område som heter Kvarntorp. Hela Örebro län har stora uranfyndigheter, så det är klart att man är orolig där. Det har varit stora protester. Man har varit överens över blockgränserna i Kumla om att man inte vill ha någon uranbrytning. Däremot kan man inte säga nej till prospektering.

Om man har varit i Kumla och Kvarntorp vet man att det finns en miljöskuld från tidigare samhällen där man gjorde det möjligt att gräva upp skiffer. Den Kvarntorpshög som finns i dag innehåller stora mängder gifter. Det finns till och med företag som är intresserade av att försöka få ut uran ur högen. Högen finns där och påminner oss om att det vi gör i dag kan få stora konsekvenser i framtiden. Det är klart att människor är jätteoroliga. I dag har vi hört på nyheterna att människor som jobbar med

kärnbränsle har fått uran i kroppen. Bara tanken på att det skulle kunna brytas uran i Sverige gör oss oroliga.

I min interpellation beskriver jag, precis som mina partikamrater tidigare har meddelat här, att statsministern den 27 september sade att man inte kan utesluta uranbrytning i Sverige.

Det verkade ge väldigt tydliga signaler. Den som är chef för Bergsstaten, som är den statliga myndighet som har till uppgift att följa de här frågorna och är regeringens förlängda arm, uttalade sig efter statsministern: Är det någonstans som det ska brytas uran är det i Sverige. Bergsstaten lyder under regeringen och Maud Olofsson. Det är klart att man undrar: Vad har han fått för indikationer?

Vad regeringen tidigare gjort och sagt är att man ska vara tydlig med att man ska styra. Man ska ge tydliga direktiv, tydliga ägarregler och tydliga styrinstrument för både statliga bolag och verk. Men uppenbarligen är det inte alla som följer det. Det vet vi i dag med debatten vi har om Vattenfall, och man diskuterar att starta nya kärnkraftverk.

Det är uppenbart att nya kärnkraftverk kräver ny uran. Är det i Sverige vi ska bryta det? Vi i Örebro län och motsatt oss det och säger nej till prospektering. Näringsministern ger till svar att hon tycker att det är bra att vi har en betryggande minerallagstiftning för att säkra miljön. Men om vi har en minerallagstiftning som medverkar till att vi åstadkommer stora skador på miljön så måste vi diskutera den politiskt.

Fru talman! Jag tycker att det är bekymmersamt att man inte här i dag i kammaren kan ge besked. Man kan möjligtvis ge besked i olika debattartiklar som partiföreträdare, men inte som regeringsledamot och som ansvarig minister. Jag skulle vilja veta varför Maud Olofsson inte kan uttala sig lika tydligt som statsministern. Statsministern kan tydligen tala om att det är okej med uranbrytning i Sverige medan näringsministern inte kan säga ja eller nej i denna kammare. Det skulle jag vilja ha svar på.

Anf. 6 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka statsrådet för detta alldeles utmärkta svar. Det innehåller väldigt tydligt en sentens, för att använda ett gammalt svenskt uttryck: Land skall med lag byggas. Det är det väsentliga.

Alla dessa interpellationer tar sikte på någonting annat, nämligen att statsrådet Olofsson och regeringen ska sitta och stifta och överpröva de lagar som Sveriges riksdag har beslutat om.

Det är viktigt för kammarens åhörare att man ser till att ha just den inställning som statsrådet ger uttryck för här: Land skall med lag byggas, och ingenting annat. Ska vi ha några andra lagar får denna riksdag besluta om andra lagar.

Det kan inte vara på det sättet att man sitter på Regeringskansliet och beslutar om egna lagar eller kanske någon annan sitter och beslutar om lagar. Vi får följa de lagar som riksdagen har beslutat om.

Fru talman! Dessa interpellationer är ett under av hyckleri. Var har vi i Sverige? Vi har tio kärnkraftreaktorer som Socialdemokraternas närstående fackförbund vill att vi ska driva vidare. Vad ska vi driva dem vidare med? Vi ska inte driva dem vidare med flis eller olja. Vi måste väl driva dem med ett bränsle som man kan ha i kärnkraftreaktorer.

Prot. 2009/10:29
13 november

*Svar på
interpellationer*

Var vill ni att det ska brytas? Det ska absolut inte göras av svenska människor. I solidaritet ska vi nu köpa från andra länder det som nu är farligt att bryta i Sverige. Det är andra människor som ska göra detta farliga jobb för oss.

Om det hade funnits någon konsekvens i er argumentation, utöver att ni tycker att regeringen ska sitta och göra hipp som happ och inte bry sig om lagstiftningen, skulle ni åtminstone ha krävt ett omedelbart stopp för alla svenska reaktorer och sagt att man inte ska ha något bränsle i reaktorerna.

Hur kan ni hålla på och säga: Vi ska absolut inte bryta uran i Sverige? Jag tycker till och med att man ska bryta under Sergels torg om det är det lämpligaste och minst farliga stället, eller kanske under Riksdagshuset. Ni får väl ha någon solidaritet med människorna ute i världen. Varför ska bara svenskar aldrig syssla med sådana saker som är farliga?

Fru talman! Kärnkraftsdebatten för 30–40 år sedan sysslade med två saker och framför allt: Hur ska vi ta hand om det radioaktiva avfallet? Det var frågan. Det håller vi fortfarande på att arbeta med. Det är inte klart. Det är helt klart att vi måste arbeta med det under många år framöver.

Sedan kommer den andra frågan: Är det farligt med de reaktorer som nu är i gång? Om de är farliga ska Statens kärnkraftinspektion se till att stänga dem inte i övermorgon utan i dag. Om de är farliga ska vi inte driva dem över huvud taget. Men det är klart att alternativet finns att vi inte ska ha något bränsle i dem.

Jag frågar nu er som har ställt interpellationerna: Var ska de svenska reaktorer som ni och era fackförbund vill ha ta bränsle ifrån om ni ska utesluta Sverige? Måste det då inte komma från något annat land? Hur tycker ni i solidaritetens namn att detta fungerar med er omtalade ”solidaritet”?

Ska vi i Sverige vara så fina människor att vi för tid och evighet kan utesluta att ta bränsle från Sverige? Jag tycker det är en dålig solidaritet. Eller för att säga som dåvarande utrikesminister Krister Wickman i ett berömt brev till shahen av Iran när han ville låna pengar: Sverige har en sådan fantastisk kreditvärdighet, för vi har uranbränsle i Sverige.

Det var på den socialdemokratiska tiden. Det var ni som startade reaktorerna och använde det argumentet.

Anf. 7 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Jag tror att det är väldigt viktigt att vi reder ut vem som tycker vad. Precis som Gunnar Andrén mycket bildligt har berättat här var det under er tid som kärnkraften byggdes ut.

Kärnkraften står för en större andel av elförsörjningen i Sverige än i många andra länder. Det är Socialdemokraterna som har gjort detta. Här sitter ni och låtsas som att ni inte vill ha kärnkraft. Ni har inte ens sagt att ni ska stänga kärnkraften. Jag säger samma sak som sades tidigare: Sluta att hyckla, för ni menar inte vad ni säger!

Nästa interpellationsdebatt när jag står här i kammaren talar ni om basindustrins behov av el. Då säger ni ingenting om att stänga kärnkraften. Då säger ni ingenting om att ni är på väg att stoppa detta. Ni vänder kappan efter vinden.

Det är också viktigt att säga att det finns minerallagstiftning. Jag har sagt det gång efter annan. Tänk om jag skulle sitta och fatta beslut, som Gunnar Andrén mycket riktigt säger, hipp som happ och inte följa det som lagstiftarna har sagt att jag ska följa. Det är ni som har stiftat den lagen.

Jag har nu under hösten gått in i motionsfloden och tittat: Har Socialdemokraterna lagt fram någon partimotion om att ändra denna lagstiftning? Nej, ni har ingen partimotion som skulle ändra detta. Gå ut till medborgarna och tala om det. Nu åker ni land och rike runt och säger: Vi vill något annat. Det är inte sant. Ni vill ingenting annat. Ni har inget annat verktyg.

Tycker ni att jag ska trotsa den lagstiftning som ni själva har fattat beslut om? Det tycker ni naturligtvis inte. I det stycket är jag skyldig att och ska följa den lagstiftning som riksdagen har fattat beslut om. Med den nya energiuppgörelse som vi har – som alla står bakom, oavsett vad ni säger om Folkpartiet eller andra partier – kommer det förnybara att bli den starka tillväxten.

Det är också det som sker just nu. Det är vindkraft, biobränsle, vågkraft och alla de förnybara energikällor som nu växer. Det byggs ingen kärnkraft nu, utan det som byggs är det förnybara. Varför gör vi det? Jo, därför att vi vill minska beroendet av kärnkraft, som det står i energiuppgörelsen. Det är vad som håller på att ske.

Varför har vi minerallagen? Prospektering av mineraler är någonting bra. Det har gett oss en massa arbetstillfällen. Uran finns i allt urberg. Det är ett faktum. När man borrar efter olika saker kan man också hitta uran. Hur ska ni kunna ha en lagstiftning där ni undantar provborring efter mineraler och inte ha med uran om uran finns i urberget?

Det en omfattande miljölagstiftning i miljöbalken som reglerar om man ska kunna utvinna uran. Det är otroligt viktigt. Vi kan ha vare sig uranbrytning eller någon annan brytning som inte är miljömässig. Det finns inte på kartan. Det vill vare sig de som är för kärnkraft eller jag som är emot kärnkraft. Det är ingen som vill.

Det jag vill är bara att Sverige ska vara progressivt och ha en lagstiftning som innebär att vi kan bryta olika mineraler, därför att det ger oss sysselsättning.

Jag tycker att ni ska sluta skrämma folk ute i landet. Det är det ni gör. Vi har inte haft något tillstånd för uranbrytning på många år. Det är en jättetuff lagstiftning. Det finns ett kommunalt veto.

Mina vänner! Ge besked! Varför har ni inte lagt fram någon partimotion om att ändra minerallagen, när ni nu sitter här allihop och säger att det är fel med den lagstiftning som finns? Varför har ni inte ändrat detta?

Anf. 8 PATRIK BJÖRCK (s):

Fru talman! Skrämmar folk ute i landet gör näringsministern väldigt bra själv, för att inte tala om Gunnar Andrén. Gunnar Andrén tillhör kärnkraftstalibanerna, som är lite lustiga men ändå ärliga. Det tycker jag hedrar Gunnar Andrén. Land skall med kärnkraft byggas, säger Gunnar Andrén. Gunnar Andrén vill ha uranbrytning i Sverige, till och med under Riksdagshuset och på Sergels torg. Jag kan tänka mig att man i Skaraborg kanske skulle vara lite mindre orolig över det, men det finns väl

en miljon stockholmare som kanske skulle ha en synpunkt på Gunnar Andrén planer på att bryta uran i Stockholm.

Men nu är inte Gunnar Andrén minister och inte den som ska svara på frågorna kring interpellationen, utan det är näringsminister Maud Olofsson. Näringsministern säger att vi socialdemokrater inte har sagt när vi ska stänga kärnkraften. Det har vi visst sagt! Vi anser att den ska fasas ut successivt med hänsyn till sysselsättning och välfärd i den takt kärnkraftsdelen kan ersättas med hjälp av förnybara källor och energiefektivisering. Därför kan vi ge ett tydligt löfte: Får vi regera kommer vi aldrig att medverka till att uranbrytning startas i Sverige. Det var inte sant, det som näringsministern sade här. Vi har varit väldigt tydliga.

Men statsministern säger ja till uranbrytning. Statsministern har också varit väldigt tydlig. Den som inte har varit väldigt tydlig är näringsministern. Jag tolkade svaret som näringsministern just gav till oss som ett ja till uranbrytning. Nu har näringsministern möjlighet att säga om min tolkning var korrekt eller inte. Jag tolkade näringsministerns svar på interpellationen som att näringsministern säger ja till uranbrytning. Var det en riktig tolkning? Vad säger näringsministern, vice statsministern och Centerpartiets ledare om uranbrytning? Är min tolkning korrekt, att näringsministern, vice statsministern och Centerpartiets ledare vill ha uranbrytning i Sverige? Är det ett ja, som jag tror, eller är det ett nej? Nu har näringsministern möjlighet att svara på de här frågorna.

Vi socialdemokrater tar däremot människors oro på stort allvar. Vi lovar och garanterar att om vi får regera blir det ingen uranbrytning. Då kommer vi att se till att det inte blir av. Vi kommer att fasa ut kärnkraften. Behovet av uranbrytning kommer inte att finnas. Genom att inte, som Centerpartiet vill, bygga en massa nya kärnkraftsreaktorer kommer vi att se till att vi får en framväxt av ny miljövänlig energi, att vi får en energiproduktion som är långsiktigt hållbar. Det kommer vi att se till genom att inte bygga en massa nya kärnkraftverk.

Det är fantastiskt att stå och debattera med en centerpartistisk minister som vill bygga ut kärnkraften, som vill ha fler kärnkraftverk än dem som en gång byggdes, dem som vi nu har börjat avveckla, dem som vi nu tar ansvar för. Vi fick höra här i debatten att det finns tio kärnkraftverk. Ja, det fanns tolv en gång i tiden. Vi har påbörjat en avveckling. Centerpartiet står för utbyggnad.

Att Folkpartiet med Gunnar Andrén och andra kärnkraftstalibaner står för utbyggnad och kan tänka sig att bygga kärnkraft både på Sergels torg och på andra ställen är en sak. Men det som är anmärkningsvärt och historiskt är att vi har en ledare för Centerpartiet som först ställer sig bakom kärnkraftsutbyggnad och nu här i dag i Sveriges riksdag öppnar för brytning av svenskt uran för att ladda de nya kärnkraftsreaktorerna med svenskt bränsle. Det är ett fantastiskt påstående. Det är ett skrämmande påstående. Det är Maud Olofsson som här i dag skrämmer folk ute i bygderna, om inte Maud Olofsson tar möjligheten att säga att jag har missförstått henne och att hon säger nej till uranbrytning. Vi väntar och ser!

Fru talman! Precis som Patrik Björck säger är det en hisnande och lite konstig upplevelse att stå och diskutera de här frågorna med en centerpartist. Vi har varit i samma lag när det gäller energiuppgörelsen. Vi hade ett avtal som Centerpartiet bröt när ni gjorde en energiöverenskommelse tidigare i år.

Maud Olofsson tycker att vi ska sluta hyckla. Men jag tycker att ministern är den som ska sluta hyckla och påstå att det är tydliga besked som ges från regeringen. Det ges ingenting annat än spretiga besked, men då utanför kammaren. Statsministern har inga som helst problem med att tala om att han tycker att uranbrytning är en naturlig följd av energiuppgörelsen. Det är väl ett tydligt besked om något. Folkpartiet är också en tydlig garant för kärnkraft och uranbrytning. Det var ingen nyhet. Att ge besked och skrämmas gör regeringen väldigt bra på egen hand. Det behöver inte vi göra.

Oron vi vittnar om här i dag är genuin. Det är inte så att vi behöver åka ut och prata med människor i de trakter där prospekteringarna pågår och tala om att det här är farligt och de ska vara rädda för det. Det klarar de av på helt egen hand. Vi är beredda att se över minerallagstiftningen om det är nödvändigt, när vi kommer tillbaka till makten.

I artikeln skriver Maud Olofsson så här, faktiskt på det enda ställe där hon har varit lite tydligare: "Jag vill vara väldigt tydlig. Det pågår inga diskussioner i regeringen om förändringar i minerallagen och det finns heller inga planer på att lyfta upp frågan för diskussion." Problemet här är väl också att det inte pågår några diskussioner i regeringen över huvud taget om linjen om kärnkraft och uranbrytning. Ni kanske borde börja prata med varandra. Vi är beredda att ta upp diskussionen och översynen om vi får tillbaka regeringsmakten och ser att det inte fungerar. Men vi är också väldigt tydliga i våra besked vad gäller uranbrytning.

Jag tog upp frågan om markägarnas situation och att det fanns brister i dialogen med markägarna. Här ger Maud Olofsson precis som då beskedet att hon följer utvecklingen. Jag hade hoppats på att Maud Olofsson verkligen skulle göra det och se på hur Bergsstaten har betett sig gentemot markägarna. De har till och med en JO-anmälan på sig för att de har brustit i kontakten med markägarna inför prospekteringar. Där tycker jag att det finns anledning för Maud Olofsson att titta lite närmare och inte följa utvecklingen på avstånd utan vara lite aktivare i frågan.

Maud Olofsson säger också att satsningarna på vindkraft, inte kärnkraft, kommer att öka med den här energiuppgörelsen. Nu vet Maud Olofsson mycket väl att ökningen av antalet vindkraftverk har stannat av. Den utvecklingen är inte densamma som tidigare. Planerna på att bygga nya kärnkraftverk har realiserats av Vattenfall tillsammans med Energi-kraft, om jag kommer ihåg namnet rätt, där man precis som energiuppgörelsen säger är beredd att ta ansvar för att bygga nya kärnkraftverk. Det är näringen som ska utveckla kärnkraftverken och den nya långsiktiga energikälla som regeringen har slagit fast. Där följer man regeringens beslut, är positiv till beslutet och tycker att det känns bra att regeringen har satt ned foten och att man nu kan bygga nya kärnkraftverk.

Återigen: Vi kan ge besked till väljarna om uranbrytning. Kan Maud Olofsson göra det? Jag skulle gärna vilja ha svar på den frågan.

Anf. 10 KARIN ÅSTRÖM (s):

Fru talman! Jag vill först säga att jag väljer att inte kommentera riksdagsledamoten Andréns inlägg. Det får vi ta i en annan debatt. Som jag förstår det för riksdagsledamöter interpellationsdebatter med ministern i fråga.

Jag vänder mig till ministern. Du säger att vi skrämmer folk. Men det är faktiskt ministrarnas och regeringens agerande som gör att folk skräms upp ordentligt. Det gäller inte minst de senaste dagarnas agerande då det gäller Vattenfall och den otydlighet som regeringen och näringsministern har visat då det gäller ledning, styrning och kontroll av ägaransvaret.

Jag vill också understryka det kamraten Björck tog upp, nämligen att vi är helt överens om att kärnkraften successivt ska fasas ut. Det råder ingen tvekan om den saken. Där är vi överens. Med det säger vi nej till uranbrytning. Vi säger dessutom att vi alltid kommer att garantera att basindustrierna har behövlig energiförsörjning. Vi gör det genom att parera med kärnkraft och satsningar på förnybar energi.

Sedan tycker jag att det är ganska viktigt att säga att när man säger ja till kärnkraft och ja till uranbrytning måste näringsministern också förstå att signalen blir väldigt tydlig ut till företag etcetera. Man backar när det gäller att satsa på förnybar energi. De investeringarna kostar ju. Det är självklart att förnybara energisatsningar successivt kommer att backa in i vrån när vi har en regering som säger ja till kärnkraft och ja till uranbrytning.

Vi har en skarp lagstiftning när det gäller mineraler. Regeringen ska göra den här tillåtlighetsprövningen enligt 17 kap. 1 § miljöbalken. Frågan hamnar på regeringens bord för avgörande. Ministern säger då att regeringen får tillåta uranbrytning endast om kommunfullmäktige har sagt ja.

I Bodens kommun pågår uranprospektering, och där är det moderata kommunalrådet Olle Lindström mycket positiv till uranbrytning och kommer att säga ja om miljökraven är uppfyllda. När vi nu har kärnkraft och ska fortsätta att satsa på det vill han att vi fortsätter med att själva förse oss med huvudingrediensen uran. Så uttrycker sig det moderata kommunalrådet Olle Lindström i Boden. Han har alltså tolkat regeringens och statsministrarnas signal helt riktigt. Bergsstaten har också tolkat statsministrarnas inställning så, och man får förmoda att det också gäller Vattenfall.

Näringsministern är fortfarande svaret skyldig, ja eller nej till uranbrytning. Vad ska du säga och vilken signal ska du fortsättningsvis skicka ut till Bodens kommun?

Jag vill också påminna om att ett kommunalt veto inte per automatik innebär att det alltid är nej till uranbrytning. Ett kommunalt veto och en kommuns inställning förändras ofta utifrån valresultatet. Det är därför extremt viktigt att man har en regering som är tydlig i frågan, och statsministern är väldigt tydlig. När får vi besked från näringsministern, ja eller nej till uranbrytning?

Anf. 11 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! Det är svårt att få ett svar från näringsministern. Däremot uppfattar jag att näringsministern inte är riktigt nöjd med oppositionens sätt att ställa frågor. Man får väl vara ödmjuk inför det förhållningssättet.

Men jag är vald att företräda Örebro läns medborgare, och Örebro läns medborgare är inte nöjda med regeringens agerande. De som bor så att de kan se Kvarntorpshögen och effekterna på miljön är naturligtvis ännu mer oroad än de som inte kan se detta. De undrar om uranbrytning kan komma till stånd.

Nu säger ministern att det bara är för kommunerna att säga nej och då behöver vi inte ha den diskussionen. Men diskussionen kommer i alla fall upp gång på gång därför att företag vill prospektera. De vill gå in och titta. Kanadensiska företag vill provborra för att leta efter uran. Det har väckt oro i mitt län.

Jag refererade tidigare till regeringens styrning och regeringens agerande. Vi är flera här som påpekar att det finns en otydlighet när det gäller vad regeringen tycker både om kärnkraft och om uran. Jag uppfattar i alla fall att när statsministern säger att man är för att bygga ut kärnkraften och att det därmed får effekten att man kan bryta uran ger det också de signalerna till de statliga myndigheterna.

Det är naturligtvis en signal när Bergsstatens chef, den som kallas bergmästare – och Bergsstaten är en statlig myndighet – uttalar sig och säger att är det någonstans det ska brytas uran så är det i Sverige. Bergmästaren är också den som ska pröva om det håller ur miljösynpunkt. Det är bergmästaren som ska pröva ärenden om de kommer upp till regeringen. Det är klart att vi blir väldigt oroliga. Statsministern och bergmästaren ger de här tydliga signalerna, men vi står här i kammaren och lyssnar på näringsministern, fru talman, som på något sätt ändå inte ger tydliga besked utan lutar sig mot att det finns en tidigare överenskommelse med Socialdemokraterna om minerallagstiftningen och att hon är emot kärnkraft trots att hon har sagt att man ska bygga ny kärnkraft i Sverige.

Vi har en otydlig regering, och jag tycker att vi framför allt har en icke ansvarstagande regering. Man skyller på vd:ar, styrelser, myndigheter och diverse personer och företrädare, men man tar inte ansvar för att ens egen politik ger effekter. Nu har man gjort en överenskommelse som innebär att uranbrytning faktiskt blir möjlig, och det finns företag som kommer till Sverige därför att de tycker att regeringen och statsministern har gett de här tydliga beskederna. Det är därför vi har den här interpellationsdebatten i dag. Vi är oroliga, och vi vill ha tydliga besked från näringsministern. Som vi har redovisat tidigare kommer vi aldrig att medverka till att uranbrytning startas i Sverige, men vi har inte fått samma besked från regeringen.

Ja, kanske har vi fått ett besked, men om det är så att näringsministern tycker att statsministern har gett ett tydligt besked att det ska vara ja till uranbrytning måste hon också svara för det här i dag, fru talman, eftersom hon representerar regeringen. Jag uppfattar att regeringen ska ha samma uppfattning i alla beslut, annars får man lämna regeringen. Om Maud Olofsson inte står bakom statsministerns ja till uranbrytning i Sverige måste ju hon lämna regeringen. Alternativt säger hon här att hon håller med statsministern i de frågorna.

Fru talman! Jag vill gärna ha svar. Är hon överens med statsministern om att vi ska ha uranbrytning i Sverige?

Prot. 2009/10:29
13 november

*Svar på
interpellationer*

Anf. 12 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru talman! Det är både plågsamt och pinsamt att behöva ta upp en debatt med Karin Åström om vad interpellationsdebatten är. Detta redde förste vice talmannen ut så sent som förra veckan i en debatt med förutvarande statsrådet Bodström. Det är inte en debatt där man har en gräddfil för socialdemokrater. Riksdagen har beslutat om att oppositionen och regeringspartier ska debattera här enligt de regler som finns. Vi som var med vet hur de tidigare statsråden Östros och Pagrotsky använde interpellationsinstitutet. De gick till våldsamt angrepp mot andra partier. Jag tycker att Karin Åströms inlägg var utomordentligt fräckt mot mig.

Ni har också den här gräddfilsmentaliteten i sakfrågan. Jag är inte bara vald för Stockholms län och Sverige, utan jag är också en världsmedborgare. Jag ser till solidariteten i hela världen i den här frågan. Jag är glad över det svar som statsrådet har givit här att i Sverige ska vi följa svensk lagstiftning.

Den citatförfalskande Patrik Björck säger saker som jag över huvud taget inte har sagt. Ni säger att vi i Sverige absolut aldrig någonsin – och det kan ni garantera med samma säkerhet som Birgitta Dahl en gång garanterade att ett beslut var oåterkalleligt ända tills man bytte åsikt – ska göra någonting som är farligt. Det ska vi låta andra länders medborgare göra. Vad är det för solidaritet? Ni säger att detta är det farligaste av allting och att ni kan garantera att vi inte ska göra detta i Sverige. Vad är det för solidaritet? Jag är en världsmedborgare, fru talman, och inte bara vald för min valkrets i Sverige.

(Applåder)

Anf. 13 FREDRIK LUNDH (s):

Fru talman! Regeringen är på väg att göra ett stort misslyckande, kanske större än alla de övriga tillsammans. Att ge upp kampen för hållbara energialternativ och fortsätta att i stället krama kärnkraften är ett misslyckande här och nu men också ett misslyckande under lång tid framöver. För varje år som vi prioriterar kärnkraft i stället för storskalig satsning på förnybara energikällor och alternativ växer problemen, inte minst för framtidens generationer. Kärnkraften bidrar till ökad osäkerhet i världen och leder till en utvecklingsfientlig politik. Dessutom är uranbrytning en allvarlig fara för människors hälsa. En gång för alla: Kärnkraften är inte ett rent alternativ.

Vi får leva med kärnkraften ett tag till, säger Centerpartiets partiledare. Frågan är vad näringsministern säger när det gäller uranbrytningen. Svaret verkar inte ges.

För mig handlar politik om att ta ansvar här och nu men också för framtiden och morgondagen. Det är här och nu vi bygger ett samhälle för våra barn, för min dotter och för ministrarnas barnbarn. För mig är varken kärnkraft eller uranbrytning någonting som jag vill lämna efter mig efter mina år i politiken.

Nej, fru talman, vi vill inte att ministern ska trotsa lagstiftningen. Vi kräver bara att näringsministern är tydlig och lämnar besked. Ska vi öppna för urangruvor i Sverige som en del av Centerpartiets kärnkrafts-veke?

Jag tycker att det är dags att svara på interpellanternas frågor, så behöver heller ingen oklarhet råda. Vi behöver inte bli beskyllda för att skrämma upp, utan då kan ni med er egen politik vara tydliga, och sedan får folket bedöma om man tror att det är på det här sättet som vi bygger ett samhälle för framtiden, om det är på det här sättet vi möter framtiden och att det här är följden av ett beslut att man vill ha kärnkraft.

Därför förstår jag statsministerns besked men tycker också att det är väldigt konstigt att näringsministern inte är tydlig i svaret på frågan som ställs.

Anf. 14 CARL B HAMILTON (fp):

Fru talman! Det har sagts här: Vi är oroliga, uranbrytning är en allvarlig fara för människornas hälsa.

Om man är orolig kan man försöka skaffa sig kunskap. Jag har gjort det bland annat genom att vara i urangruvor i Kanada. I Kanada bor det också människor som är demokratiskt valda i en modern välfärdsstat, liksom i ett annat uranbrytande land som heter Australien och som kanske är bekant. Man kanske inte ska utgå från att myndigheterna där och de demokratiskt valda ledamöterna i deras parlament och delstatsparlament är fullständiga idioter och utsätter sin egen befolkning för faror. Det gör de inte.

Man har även i dessa länder, åtminstone i Kanada och jag tror också i Australien, motsvarigheten till vårt kommunala veto. Det har lett till att man i Kanada har öppnat gruvor, stängt gruvor och sedan öppnat gruvor igen under de beslut som har fattats i de här lokala parlamenten och kommunfullmäktige.

Man ska alltså kanske inte sätta sig på sina höga hästar och tro att det bara är vi i Sverige som förstår oss på uranbrytning och de problem som finns med det. Sedan kan man väl säga, precis som ministern sade tidigare här, att gruvbrytning ju är väldigt miljöförstörande. Det spelar ingen roll om det är uran eller om det är några andra mineraler som bryts. Bolidenfälten är ett bra exempel på det. Man ska vara medveten om att i Bolidenfältens slagghögar ligger bruten uran, men det ligger mycket mer arsenik där. Det är väldigt stora miljöskador med all slags gruvbrytning, men vi behöver i och för sig inte börja bryta uran i Sverige, för vi kan gå till de där slagghögarna.

Jag vill mana till besinning. Det finns faktiskt välorganiserade välfärdsstater i världen där man bryter uran utan att man för den skull har stora diskussioner på hemmaplan om att man utsätter befolkningen för stor fara eller att befolkningen är mycket orolig. Det går att göra under ordnade former.

Det finns en annan skräna som inte har varit uppe här, men det är väl bara en tillfällighet. Det är att Europeiska unionen på något sätt skulle tvinga oss till uranbrytning. Det är inte heller sant.

Sedan har vi det kommunala vetot. Det är människorna i de berörda kommunerna som bestämmer. Socialdemokraterna tycker tydligen att det är väldigt jobbigt att det kan vara så att människor på lokal nivå bestämmer på ett annat sätt än vad de som sitter i riksdagen för Socialdemokraterna väljer att göra. Men så har vi det ordnat i Sverige.

Jag är ju Folkpartiets energipolitiska talesman bland annat, och jag vill understryka det som ministern har sagt. Vi i Folkpartiet har inte nå-

gon annan uppfattning än vad ministern har på den här punkten även om vi har en annan uppfattning i fråga om kärnkraften. Vi står helt bakom det här med kommunalt veto och den lagstiftning som finns nu. Jag vill understryka det som Gunnar Andrén sade inledningsvis, nämligen att land skall med lag byggas. Det är vår hållning, och det är regeringens hållning.

Anf. 15 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Jag tror att det är väldigt viktigt att ta människors oro på allvar. Det finns beskrivningar av hur bolag har betett sig på ett sätt som inte är acceptabelt, och det har jag också klart markerat mot. Jag tror att det handlar mycket om kunskap. Där spelar både våra myndigheters agerande och de inblandade bolagens agerande viktiga roller. Det ska följa den lagstiftning som vi har satt upp.

Minerallagen och miljöbalken innehåller tuff lagstiftning och ska göra det. Oavsett vad vi diskuterar för brytning, provborrning eller annat måste man följa lagen. Det finns strikta regler för hur man informerar markägare, hur man går till väga när man provborrar och så vidare.

Sedan blir det ett jättehyckleri när socialdemokraterna står här och säger att vi ska fasa ut kärnkraften. Ja, men när då? Ni har gjort oss så beroende att 50 procent av elen kommer från kärnkraften. Det är ju ni som har fattat det beslutet! Vadå fasa ut? När då?

Ni säger att ni ska bygga nytt. Ja, men varför gjorde ni inte det då ni satt i regeringen? Det är ju den här regeringen som bygger ut det förnybara! Det är vi som bygger vindkraften, solenergin, vågkraften och allt detta. Det är vi som energieffektiviserar! Det är ju *nu* som det har hänt saker och ting på det här området, och här sitter ni och säger att det borde byggas mer förnybart. Ja, men varför gjorde ni ingenting? När vi tog över fanns det nästan ingenting. Krångliga regler och dålig finansiering, det var det som ni lämnade över.

Jag tycker också att det är viktigt att säga att när man nu ser den lagstiftning som finns och ni har ett så högt tonläge måste man fundera över varför ni inte lägger någon partimotion. Ni säger att ni är beredda att se över lagstiftningen om den inte fungerar, men det ni säger nu enhälligt är att den inte fungerar. Då är den enda logiska följden av detta resonemang att ni borde lägga en partimotion. Men ni får ju inte er partiledning med er, för ni inser att varje ansvarsfull regering måste förstå hur verkligheten ser ut.

Uran är en del av urberget, och när man provborrar hittar man både uran och andra saker. Det vet ju ni, men ni sitter här och hycklar! Om ni vore sanningssägare, om ni vore ärliga mot den befolkning som ni säger er företräda, då skulle ni ha en motion om att förbjuda uranbrytning. Men då skulle ni också behöva tala om att förbjuder ni det så förbjuder ni också mycket annan brytning.

Om ni vore ärliga skulle ni säga: Vi kommer att se över minerallagen, för vi tycker att man ska ändra den. Men det gör ni inte, för ni hycklar! Ni är ute och skrämmer folk och säger att det här är farligt, men ni gör ingenting för att ändra på detta.

Jag vill också säga att det inte finns något ärende på regeringens bord att ta ställning till. Det är ingen som vill bryta uran i Sverige. Det pågår provborrningar, men det finns inga ärenden att ta ställning till. Regering-

en har inte en uppfattning i det stycket förrän det finns ett eventuellt ärende.

Som centerpartist behöver jag ingen uranbrytning. Jag tycker inte att kärnkraften ska vara i vårt energisystem, men jag står bakom den energiproduktion som vi har, och jag gör allt jag kan för att lyfta fram det som eventuellt också kan komplettera vårt energisystem, nämligen det förnybara.

Men jag har ju som minister att följa den lagstiftning som riksdagen har beslutat om. Jag vill ha besked av Socialdemokraterna. Varför finns ingen partimotion när ni nu har detta höga tonläge och är företrädare för de här goda sakerna? Varför vill ni inte i en partimotion förbjuda uranbrytning när ni säger att ni är emot detta?

Tala om detta för mig! Jag tror att svenska folket vill veta.

Anf. 16 PATRIK BJÖRCK (s):

Fru talman! Carl B Hamilton menar att vi socialdemokrater skulle tycka att myndigheterna i Kanada och Australien är fullkomliga idioter. Jag kan upplysa om att det tycker vi absolut inte, men motfrågan blir: Tycker Carl B Hamilton att invånarna i Skaraborg, Örebro län, Jämtland och Norrbotten är fullkomliga idioter? Det blir den rimliga följdfrågan på Carl B Hamiltons lite märkliga inlägg.

Tillbaka till näringsministern: Jag tycker att det här har varit en bra debatt. Den har tydliggjort att vi har två väldigt tydliga linjer i svensk politik. Vi har den linjen som regeringen och näringsministern, vice statsministern och Centerpartiets ledare företräder, och det är att man öppnar upp för uranbrytning och att man vill bygga fler kärnkraftsreaktorer. Det är den linje som ministern nu har intagit i den här debatten. Sedan har vi den linjen som vi i oppositionen väldigt tydligt har deklarerat både här och tidigare: Vi kommer inte att bygga fler kärnkraftsreaktorer, och vi kommer inte att bryta uran i Sverige.

Det är två tydliga politiska alternativ som har utkristalliserat sig i den här debatten, och det är precis det, Gunnar Andrén, som interpellationsdebatter är till för: att utkristallisera tydliga alternativ i politiken så att väljarna har en möjlighet att ta ställning till vad de tycker är bäst.

Jag anser i alla fall att väljarna inte är fullkomliga idioter. Jag tror att de har hört vad som har sagts här i dag. Jag tror att de har kunnat inse att det handlar om att näringsministern, vice statsministern, Centerpartiets ordförande öppnar upp inte bara för uranbrytning utan också vill bygga fler kärnkraftsreaktorer, medan vi socialdemokrater är emot detta.

Vi kommer inte att tillåta uranbrytning i Sverige. Vi kommer inte att bygga fler kärnkraftsreaktorer. Det är klart och tydligt. Tack så mycket för en bra debatt!

Anf. 17 MARIE NORDÉN (s):

Fru talman! Om Maud Olofsson vore ärlig och skulle sluta hyckla skulle hon säga som det är: Hon vill ha kärnkraft, och hon har också ställt upp på att bygga ut den.

I Jämtland finns en genuin oro för vad regeringens energipolitik kommer att leda till i fråga om uranbrytning, för det hänger ihop. Debatten i dag bevisar att oron är befogad.

Prot. 2009/10:29
13 november

Svar på
interpellationer

Därför manifesterar vi i Jämtland i kväll mot uranbrytning. Vi kommer att tända vårdkasor runt Storsjön tillsammans med engagerade, oroadade människor som inte litat på att regeringen ska stoppa uranbrytning i Jämtland eller någon annanstans. Till och med Maud Olofssons partikamrater lokalt kommer att delta i denna manifestation, och jag noterar att Maud Olofssons partikamrater lyser med sin frånvaro här i kammaren. Hon har sitt stöd i Folkpartiet och kärnkraftsvännerna i den här debatten. Besvikelsen är både utanför och inom Centerpartiet väldigt stor. Skiftet i Centerpartiet är en stor besvikelse för många.

Jag är väldigt stolt över det engagemang vi har i Jämtland mot uranbrytning och ser att det här är någonting som vi måste fortsätta kämpa för. Det kan inte vara så att det ska vara kommunen i fråga som ska vara garanten när det gäller om en uranbrytning ska göras eller inte. Till skillnad från Folkpartiet ser vi att uran inte är vilken mineral som helst. Uran är ändlig och så mycket farligare än alla andra mineraler. Det borde vara en regering som ska vara garanten mot kärnkraft och mot uranbrytning.

Återigen: Vi kan ge väljarna besked om att med en rödgrön regering kommer ingen uranbrytning att tillåtas i Sverige. Jag undrar om Maud Olofsson kan göra detsamma.

Anf. 18 KARIN ÅSTRÖM (s):

Fru talman! Jag vill bara uppmana näringsministern att gå till näringsutskottets olika ärenden och handlingar som vi hade under våren. De är ju offentliga, och det är väldigt känt att vi rödgröna där är överens när det gäller energifrågan och kärnkraften. Vi kommer aldrig att medverka till uranbrytning. Det är väldigt offentligt. Läs på ordentligt så ser du skrivningarna.

Jag vill också kommentera det här med förnybar energi. Det är faktiskt på detta vis att vi i vår skuggbudget på höstterminen lägger över 1 miljard mer till förnybar energi än vad regeringen gör under planperioden 2010–2012. Kom alltså inte och säg att inte vi lägger tillräckligt! Vi vill göra allt för att satsa på förnybar energi, men vad gör ministern?

Minerallagen är en ganska bra lag. Den har varit verksam sedan 2005, så jag delar till stora delar ministerns beskrivning när det gäller mineralagen. Jag kan mycket väl tänka mig att man efter dessa fem år som lagen varit i gång skulle behöva göra en översyn, eftersom väldigt många människor ute i vårt land signalerar oro över dessa frågor. Det är självklart att de är viktiga.

Vi möter oroliga människor, och vi är oroliga. Det handlar ju om våra barns och barnbarns framtid, näringsministern. Det är de som ska leva med detta, så det är självklart att det är en viktig fråga. Jag tycker att ministern är skyldig svaret: ja eller nej till uranbrytning?

Anf. 19 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! Jag tolkar näringsministerns senaste anförande som att hon ställer sig bakom Fredrik Reinfeldts ja till uranbrytning i Sverige. Det går inte att tolka det på något annat sätt. Hon har i alla fall hittills inte tagit avstånd från att det ska kunna brytas uran i Sverige, och det är något som Bergsstaten, den statliga myndigheten som lyder direkt under regeringen och Maud Olofsson, har sagt. Är det någonstans det ska brytas uran så är det i Sverige.

Jag är orolig. Mina partikamrater är oroliga. Man är orolig i hela södra Närke – Lekeberg, Kumla, Hallsberg med flera områden där det finns uran. Det är klart att man blir väldigt orolig. Man borde vara oroad. Jag företräder svenska medborgare i Örebro län. Vad kanadensiska och australiska politiker gör får de ta ställning till. Jag är här för att företräda de medborgare som har valt mig.

Jag ställde också frågan om näringsministern kommer att ta några initiativ för att införa en möjlighet till kommunalt veto när det gäller prospektering efter uran. Vi har tidigare talat om att just prospektering innebär att man åstadkommer skador på miljön. Förutsättningen att man får göra prospektering på uran innebär också att man per definition ger möjlighet att sedan visa att man har hittat stora fyndigheter och kunna tillåta uran. Som jag har uppfattat det kommer regeringen att kunna ge ett ja till uranbrytning, eftersom man vill försörja de kärnkraftverk som ska byggas ut.

Jag är ganska besviken på den här utvecklingen, och det jag är mest besviken på här i dag, fru talman, är det faktum att vi har en näringsminister som försöker vifta bort de här frågorna och börjar prata om vad vi lägger fram för motioner i riksdagen. Vad jag vet har inte en enda motion som vi har lagt fram bifallits av den här regeringen. Det skulle förvåna mig om de skulle bli bifallna.

Regeringen har valt att inte lyssna på kritik över huvud taget. Man skyller ifrån sig på allting, och man tar inte ansvar för sin politik. De som kommer att utkräva ansvar kommer att göra det när de ser den miljösuld som denna regering öppnar upp för.

Fru talman! Jag är inte ett dugg nöjd med det här svaret i dag.

Anf. 20 FREDRIK LUNDH (s):

Fru talman! Jag vill inte ha kärnkraft. Det handlar inte minst om avfallet, men det handlar också om uranbrytningen.

Vi socialdemokrater vill fasa ut kärnkraften. Vi säger nej till uranbrytning, och vi satsar stort på alternativa energikällor. Det håller ihop. Det handlar om att ta ansvar, och inte minst är det tydliga signaler till alla som vill veta.

Alla obesvarade frågor från näringsministern är tyvärr den totala motsatsen. Det håller inte ihop, det handlar inte om att ta ansvar och det är allt annat än tydligt.

Anf. 21 CARL B HAMILTON (fp):

Fru talman! Vi kan först ta lagarna. Eva-Lena Jansson vill ju införa ett kommunalt veto beträffande prospektering, medan Marie Nordén vill upphäva det kommunala vetot när det gäller beslut om uranbrytning. Där har ni internt några olika linjer som ni inte har koordinerat. Det har ni inte heller gjort inom partiet. Visserligen argumenterar ni alla här emot uranbrytning, men ni har som sagt var inte ert parti bakom er eftersom det inte finns något förslag om detta.

Sedan tycker jag faktiskt – det gäller naturligtvis debattanterna här i kammaren men det gäller också allmänt – att det är förbluffande med vilken intensitet som frågan om uranbrytning drivs och diskuteras i Sverige utan att man tittar på hur andra välfärdsstater som har uranbrytning har organiserat den. De har naturligtvis sina demokratiska system. Ta

reda på fakta! Hur fungerar deras demokratiska processer när de tillåter uranbrytning och brytning av andra mineral? Ta också reda på hur deras folkhälsopolitik ser ut, hur de skyddar sina medborgare mot de faror som uranbrytning och annan gruvbrytning innebär.

Här är liksom ett hyllande av okunnighet, tycker jag, om hur det faktiskt görs i andra länder som är precis lika demokratiska och välorganiserade och där politikerna har lika stort ansvar för sina väljares välgång och hälsa som vi har. Det kan ju inte vara så att hjulet uppfanns i Sverige och att nya saker alltid och för evigt uppfinns i Sverige – endast Sverige svenska krusbär har. Det är faktiskt så att man har den här typen av verksamhet i andra välorganiserade välfärdsstater. Hur gör de? Åk till Kanada! Åk till Australien! Titta åtminstone på vad de gör, även om ni inte från början ansluter er till det.

Anf. 22 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Varje seriös regering måste följa lagstiftningen – varje seriös regering. Det är riksdagen som fattar beslut om lagar.

Det jag kan konstatera från den här debatten är att Socialdemokraterna inte är beredda att säga nej till uranbrytning. I så fall skulle ni ha lagt fram ett sådant förslag här i riksdagen. Man är inte beredd att ändra minerallagen, säger Karin Åström. Man vill ha kvar kärnkraften under en överskådlig tid, alltså kommer ni att vara beroende av uran. Och man vill avskaffa det kommunala vetot när det gäller minerallagen. Det är så vi ska tolka debatten.

Sedan tänker ni åka hem och säga att ni är rakryggade! Jag tycker att det är skrämmande.

Regeringen har fattat beslut om en energi- och klimatuppgörelse som är den mest ambitiösa i hela världen. 50 procent av vår energi kommer att komma från förnybara källor fram till 2020. Vi har äntligen fått ett mål för energieffektivisering. Vi kommer att minska koldioxidutsläppen med 40 procent och vi kommer att ha 10 procent förnybara bränslen. Det är den mest ambitiösa klimat- och energipolitiken i hela världen.

Jag vet vad jag fick ta över. Det var ett Sverige och en energipolitik som inte gav långsiktiga spelregler, vare sig till människor eller till basindustrin. Nu har vi äntligen lyckats få en långsiktighet i energipolitiken där vi tydligt pekar ut vad vi ska göra och där vi ställer om steg för steg till ett bättre energisystem med bättre balans mellan olika energislag. Vi ger också långsiktiga spelregler för svensk basindustri. Det här är oerhört viktigt för jobben och framtiden i Sverige.

Självklart ska vi ta människors oro på allvar. Självklart ska alla som håller på med mineraler och gör provborrningar, brytningar och annat följa svensk miljölagstiftning, som är otroligt strikt. Det är viktigt att varje aktör som agerar på det här området tar det ansvaret.

Det finns inga förslag. Det finns inga propåer till regeringen om att bryta uran så vi har ingenting att ta ställning till. Uraninnehållet är mycket lågt. Vi vet inte ens om det kommer att komma någon sådan propå. Men det är viktigt att klargöra att vi ställer om steg för steg till ett hållbart energisystem, och det står hela regeringen bakom.

Överläggningen var härmed avslutad.

3 § Hänvisning av ärenden till utskott

Prot. 2009/10:29
13 november

Föredrogs och hänvisades

Proposition

2009/10:56 till konstitutionsutskottet

Motioner

2009/10:Sk4–Sk12 till skatteutskottet

4 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 12 november

2009/10:110 Högkostnadsskyddet och privatiseringen av apoteken

av *Bosse Ringholm* (s)

till socialminister Göran Hägglund (kd)

2009/10:111 Brandskydd för äldre

av *Egon Frid* (v)

till försvarsminister Sten Tolgfors (m)

2009/10:112 Småföretagen och tillgången på lämplig arbetskraft

av *Luciano Astudillo* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

den 13 november

2009/10:113 Swedfunds åtaganden i Swedmilk

av *Ulla Andersson* (v)

till statsrådet Gunilla Carlsson (m)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 17 november.

5 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 12 november

2009/10:186 Praktikplatser, utflaggning och tonnageskatt

av *Lars Johansson* (s)

till statsrådet Tobias Krantz (fp)

2009/10:187 Näringspolitik för sjöfarten

av *Lars Johansson* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2009/10:188 Arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning

av *Luciano Astudillo* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2009/10:189 Invasion av spelplan under pågående idrottsutövning

av *Thomas Bodström* (s)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2009/10:190 Polisens möjligheter att bekämpa brott

av *Thomas Bodström* (s)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2009/10:191 Social ekonomi

av *Sinikka Bohlin* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2009/10:192 Kvaliteten inom framtida bilprovning

av *Peter Hultqvist* (s)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 17 november.

6 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 12 november

2009/10:135 EU:s stöd till en fredsprocess i Somalia

av *Lars Johansson* (s)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2009/10:145 Sommar-OS i Peking och Kinas demokratiutveckling

av *Ameer Sachet* (s)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2009/10:146 Demokratirapport utifrån OS i Peking

av *Ameer Sachet* (s)

till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 17 november.

7 § Kammaren åtskildes kl. 10.14.

Prot. 2009/10:29
13 november

Förhandlingarna leddes av tredje vice talmannen.

Vid protokollet

KARI HASSELBERG

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
2 § Svar på interpellationerna 2009/10:30, 41, 54 och 58 om uranbrytning i Sverige	2
Anf. 1 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	2
Anf. 2 PATRIK BJÖRCK (s).....	3
Anf. 3 MARIE NORDÉN (s).....	4
Anf. 4 KARIN ÅSTRÖM (s).....	5
Anf. 5 EVA-LENA JANSSON (s).....	6
Anf. 6 GUNNAR ANDRÉN (fp).....	7
Anf. 7 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	8
Anf. 8 PATRIK BJÖRCK (s).....	9
Anf. 9 MARIE NORDÉN (s).....	11
Anf. 10 KARIN ÅSTRÖM (s).....	12
Anf. 11 EVA-LENA JANSSON (s).....	12
Anf. 12 GUNNAR ANDRÉN (fp).....	14
Anf. 13 FREDRIK LUNDH (s).....	14
Anf. 14 CARL B HAMILTON (fp).....	15
Anf. 15 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	16
Anf. 16 PATRIK BJÖRCK (s).....	17
Anf. 17 MARIE NORDÉN (s).....	17
Anf. 18 KARIN ÅSTRÖM (s).....	18
Anf. 19 EVA-LENA JANSSON (s).....	18
Anf. 20 FREDRIK LUNDH (s).....	19
Anf. 21 CARL B HAMILTON (fp).....	19
Anf. 22 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	20
3 § Hänvisning av ärenden till utskott	21
4 § Anmälan om interpellationer	21
5 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	21
6 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	22
7 § Kammarén åtskildes kl. 10.14.	23